

BIJLAGE 1

**Historische buitenplaat-
sen**

Bijlage Historische buitenplaatsen

Belangrijke delen van de cultuurhistorische waarden in het gebied bestaan uit gebouwen. Voor de bescherming hiervan geldt de Monumentenwet. De bescherming richt zich daarbij op de instandhouding van de gebouwde omgeving. Een aantal karakteristieke gebouwen en bouwwerken zijn aangewezen als Rijks- of gemeentelijk monument. Het gaat vooral om een aantal boerderijen, schuren, molens en landhuizen.

Binnen de gemeente liggen een tweetal complexen historische buitenplaatsen. Dit zijn Huize te Brecklenkamp en Huize Singraven.

Huize te Brecklenkamp aan de Jonkershoesweg 10 te Brecklenkamp

De havezate Brecklenkamp was gelegen in de buurtschap Brecklenkamp. Het erf wordt voor het eerst genoemd in 1353 als bezit van Klaas van Metelen. Rond 1410 werd het erf overgedragen aan Johan Moerbecke. Generaties lang zou het in bezit blijven van de familie Moerbecke. Door vererving kwam het goed in het begin van de 17e eeuw in bezit van Everhard Bentinck. Hij liet in 1625 het tegenwoordige huis Brecklenkamp bouwen. Het u-vormige huis werd in 1633 in zuidelijke richting uitgebreid. Het huis werd in 1658 nogmaals vergroot. Het goed bestond toen uit een huis met grachten, boomgaarden, een wachttorentje op de zuidwesthoek van het binnenplein en enkele kleine percelen. Het huis werd in 1707 verkocht en in 1731 weer aangekocht door het geslacht Bentinck. Het grootste gedeelte van de 19e eeuw was Brecklenkamp het bezit van het geslacht Zegers te Lage. Zij vernieuwden in 1844 de beide zijvleugels en legden ten noorden van het huis een particuliere begraafplaats aan. Het goed werd in 1901 verkocht aan Christiaan Maurits van Blanken en kort daarop aan de heer van Twickel.

Door leegstand raakte het huis snel in verval. Interventie van Arnold Helmig van Heek voorkwam dat het huis zou instorten. Hij kocht het huis in 1942 van de weduwe Van Heeckeren. Het goed werd ondergebracht in de 'Stichting tot instandhouding van het Huis te Brecklenkamp'. Onder leiding van het architectenbureau Feenstra en van Broekhuizen werd het huis gerestaureerd. In 1946 was de restauratie voltooid en kreeg het huis de functie van jeugdherberg met de naam het 'Jonkerhoes'. Tot 1991 was het huis in gebruik als jeugdherberg, daarna is het gekocht door het echtpaar M.A.M. Wanrooij.

Tegenwoordig is het in gebruik als woonhuis annex conferentieoord. De tuinen van het goed zijn door hen hersteld en zijn verdeeld in een geurtuin, moestuin, fruittuin en een watertuin. De historische buitenplaats Brecklenkamp bestaat uit een aantal samenstellende onderdelen die afzonderlijk worden beschreven. Die als zodanig in het besluit staan beschreven.

De historische buitenplaats Brecklenkamp is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- het hoofdgebouw, dat een belangrijk voorbeeld is van een eenvoudige omgrachte 17de-eeuwse oost-Nederlandse havezathe, dat door verbouwingen uit het midden der 17de eeuw en uit de eerste helft van de 19de eeuw zijn huidige sober classicistische aanzien heeft gekregen;
- het inwendige van het hoofdgebouw, met name de beschildering met grotesken in boerse trant van het plafond in de opkamer, dat uit de eerste helft van de 17de eeuw dateert, en als zodanig uniek is;
- de diabolo-vormige structuur van de historische parkaanleg rondom het huis, dat als zodanig een zeldzaam en gaaf bewaard voorbeeld van een Hollands-classicistische aanleg vormt.

Huize Singraven, Molendijk 37 te Denekamp en Losser

De havezate Singraven ligt ten westen van Denekamp, nabij een bocht in de Dinkel. In 1415 is op deze plaats, in opdracht van Johan Hondenborg, een kasteel gebouwd. Van 1505 tot 1515 functioneerde het kasteel als nonnenklooster voor het klooster uit Oldenzaal. Daarna werd het verkocht aan de graaf van Bentheim. Tot halverwege de 17e eeuw bleef het goed in bezit van dit geslacht.

In 1651 werd Gerhard Sloet eigenaar en begon met de verbouwing van het huis. Bij deze verbouwing ontstond het huidige blokvormige huis, waarin delen van het 16e eeuwse kasteel werden opgenomen. Ook is toen de traptoren tegen de rechterzijde gebouwd. Tevens liet hij de watermolens vernieuwen. Bij het overlijden van Sloet in 1681 telde het huis zeven vuursteden, een oven en een ketel. Het goed bleef tot het midden van de 18e eeuw in bezit van het geslacht Sloet en vererfde daarna op het geslacht De Thouars. In 1829 werd Singraven in het openbaar verkocht aan Johannes Theunis Roessingh Udink.

Hij gaf in 1834 opdracht om het huis aan de voorzijde uit te breiden. Ook werd in 1868, naar plannen van L.H. Eberson, de linkerzijde vergroot en werd de grote oprijlaan van de Ootmarsumseweg aangelegd. Na de dood van Roessingh in 1914 werd het goed, dat inmiddels uitgebreid was tot een terrein van 430 hectare, verkocht aan Jan Adriaan Laan. W.F.J. Laan geeft opdracht aan architect de Maaker om een nieuwe voorgevel te ontwerpen, die tussen 1920-'23 werd gebouwd. Een omvangrijke restauratie van het interieur heeft plaatsgevonden tussen 1954 en 1958. Hierbij zijn trappenhuizen, plafonds, betimmeringen en schouwen in enkele vertrekken geheel vernieuwd. Bij het huis behoren diverse dienstgebouwen, een koetshuis annex schuur, een oranjerie en een particuliere begraafplaats van de familie Laan. Het geheel is gelegen in een landschappelijk park naar ontwerp van L.A. Springer. Op het landgoed Singraven bevinden zich enkele boerderijen. Sinds 1953 is de buitenplaats Singraven in eigendom van de Stichting Edwina van Heek. Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven.

De Historische buitenplaats Singraven is van algemeen cultuur- architectuur en tuinhistorisch belang vanwege:

- de cultuurhistorische geschiedenis van de ontwikkeling van Havezate tot Buitenplaats;
- het op de 15de eeuwse bouwplaats opgetrokken hoofdgebouw uit het midden van de 17de eeuw met een toren uit 1661 gebouwd in de classicistische stijl en een voorgevel uit 1923 in neoclassicistische stijl;
- Voor het oeuvre van architect Andries de Maaker;
- de aanleg in landschapsstijl, waarbij de 19de eeuwse oprijlaan als neoformeel element de hoofdas vormt;
- de visuele en historische relatie tussen de buitenplaats en de rivier de Dinkel;
- het complex van de bouwkundige onderdelen en de tuin en parkaanleg.